

ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG

Marc Vandeput

Gelukkig beschikt onze provincie over **voldoende veerkracht om onze economie te herstellen en zelfs te vernieuwen**. De verschillende **Europese programma's** spelen een cruciale rol in het versterken van onze economische competitiviteit.

BELEIDSDOMEIN: **Economie**

Sinds 2000 heeft het economisch bestuurlijk landschap diverse opeenvolgende wijzigingen ondergaan. De werking van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) Limburg is ontdebeld in de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij, met een provinciale opdracht voor socio-economisch beleid, en het VLAO, belast met de bedrijfsgerichte diensten van de GOM. Het VLAO is na enkele jaren geïntegreerd in het Agentschap Ondernemen. Ook het concept van “Het Huis van de Economie” is de revue gepasseerd, maar heeft geen duurzame verankering gekend. Het Subregionaal Tewerkstellingscomité Limburg (STC) en de drie Limburgse streekplatformen zijn opgeheven en samengevoegd in ERSV, RESOC en SERR Limburg. Ook nu is het streekontwikkelingsbeleid het voorwerp van hervormingsvoorstellen. Op het vlak van sociale economie hebben de sociale en beschutte werkplaatsen plaats moeten ruimen voor maatwerkbedrijven en is een totaal nieuw subsidiekader van kracht.

De voorbije vijftien jaar is Limburg met diverse grootschalige bedrijfssluitingen geconfronteerd. De sluiting van Philips Hasselt en de sluiting van de Fordvestiging te Genk heeft een bijzonder grote impact op de Limburgse economie en op de arbeidsmarkt gehad. Met haar gekende veerkracht heeft de Limburgse economie - mede dankzij de steun van de Vlaamse en Europese overheid, vertaald in achtereenvolgens de Limburgovereenkomst en SALK - zich weten te herstellen en zelfs te vernieuwen. De provinciale beleidsmatige keuze voor de speerpunten-economie - andermaal in het V²O-principe (Versterk, Versnel en Ontwikkel) van SALK en recent in het Vlaams economisch clusterbeleid bevestigd - heeft hiertoe zeker een bijdrage geleverd. Anno 2015 is het economisch DNA van de provincie grondig gewijzigd en is er een sterker evenwicht tussen de eerder traditionele economische sectoren en de toekomstsectoren, o.m. medtech/ biotech, clean tech, slimme logistiek, smart energy... De komende jaren moet dit evenwicht worden geconsolideerd en moet nog meer het pad van de innovatie- en kennisgedreven economie worden opgegaan. Dit moet leiden tot een provincie met een grotere economische slagkracht, een grotere competitiviteit van de Limburgse ondernemingen en finaal tot meer werkgelegenheid.

1 SALK VERSTERKT ONZE ECONOMIE

Op 15 juli 2013 is het SALK-uitvoeringsplan door de Vlaamse regering goedgekeurd. Het uitvoeringsplan bevat een breed gamma van projecten die de impact van de sluiting van Ford Genk op korte termijn moeten milderen en het Limburgs economisch weefsel en ondernemerschap op middellange en lange termijn moeten versterken.

Voor de financiering van het SALK-uitvoeringsplan is een gecumuleerd planbudget samengesteld:

- 66,5 miljoen euro extra Europese enveloppe
- 81,5 miljoen euro Vlaamse middelen
- 50 miljoen euro ingezet door de provincie Limburg
- bijkomende middelen Limburgse gemeenten en promotoren.

Tijdens de laatste monitoring van juli blijkt dat de uitvoering van SALK op koers zit. De uitvoering van de meeste projecten kent een gunstig verloop. In sommige projecten is om diverse redenen een vertraging, doch hier zal de komende maanden een inhaalbeweging worden gemaakt. Een aantal realisaties worden hier exemplarisch genoemd:

- de goedkeuring van twee intensieve opleidingsprogramma's, exclusief voor de ontslagen werknemers van Ford en toeleveranciers, met een totaal budget van 11 miljoen euro, gefinancierd vanuit het Europees Globalisatiefonds
- positieve evolutie van de hertewerkstelling van ontslagen werknemers: 41 % is niet meer als werkzoekende bij de VDAB geregistreerd
- nieuwe investeringsprojecten: Ikea (300 nieuwe jobs), uitbreiding Europese logistieke campus van Nike (500 nieuwe jobs), Mobis Part Europe – Europees verdeelcentrum Hyundai en Kia (80 nieuwe jobs), hoofdkwartier van Hyundai Heavy Industries te Genebos (100 nieuwe jobs)
- afbakening van het kleinstedelijk gebied Leopoldsburg voor de realisatie van een nieuwe gevangenis (550 nieuwe jobs).
- met enkele toonaangevende projecten kan worden geïllustreerd dat de uitvoering van de businesscases op schema zit:
 - strategisch Onderzoekscentrum Flanders' Make is opgestart
 - smart Logistics Limburg is in uitvoering
 - energyville: EV1 gerealiseerd en projectvoorstel operationele werking via GTI Limburg is ingediend
 - versterking innovatief ondernemerschap in de fruitteelt: robotisering, valorisatie nevenstromen, exportstimulering en kennis- en onderzoekscentrum wijnbouw
 - Limburg Clinical Research Program, gestart met LSM-subsidies, is in uitvoering.

Tijdens de opeenvolgende monitoringmomenten en in de vergaderingen van het Directiecomité en de Task Force dient erover te worden gewaakt dat alle projecten binnen de planperiode van SALK (2014-2019) worden uitgevoerd of ten minste worden opgestart. Ook het engagement van de Provincie voor de inzet van de provinciale enveloppe van 50 miljoen dient in het bestek van de financiële meerjarenplanning 2014-2019 te leiden tot concrete projectrealisaties.

2 VERSTERKEN VAN DE SPEERPUNTENECONOMIE

Op 17 juli 2015 heeft de Vlaamse regering de krachtlijnen van het Vlaams clusterbeleid vastgelegd. Met dit clusterbeleid wenst de Vlaamse overheid de transformatie van het economisch weefsel en het kennisgedreven karakter van de economie te versterken. Hierbij worden duidelijke keuzes inzake sectoren en clusters gemaakt.

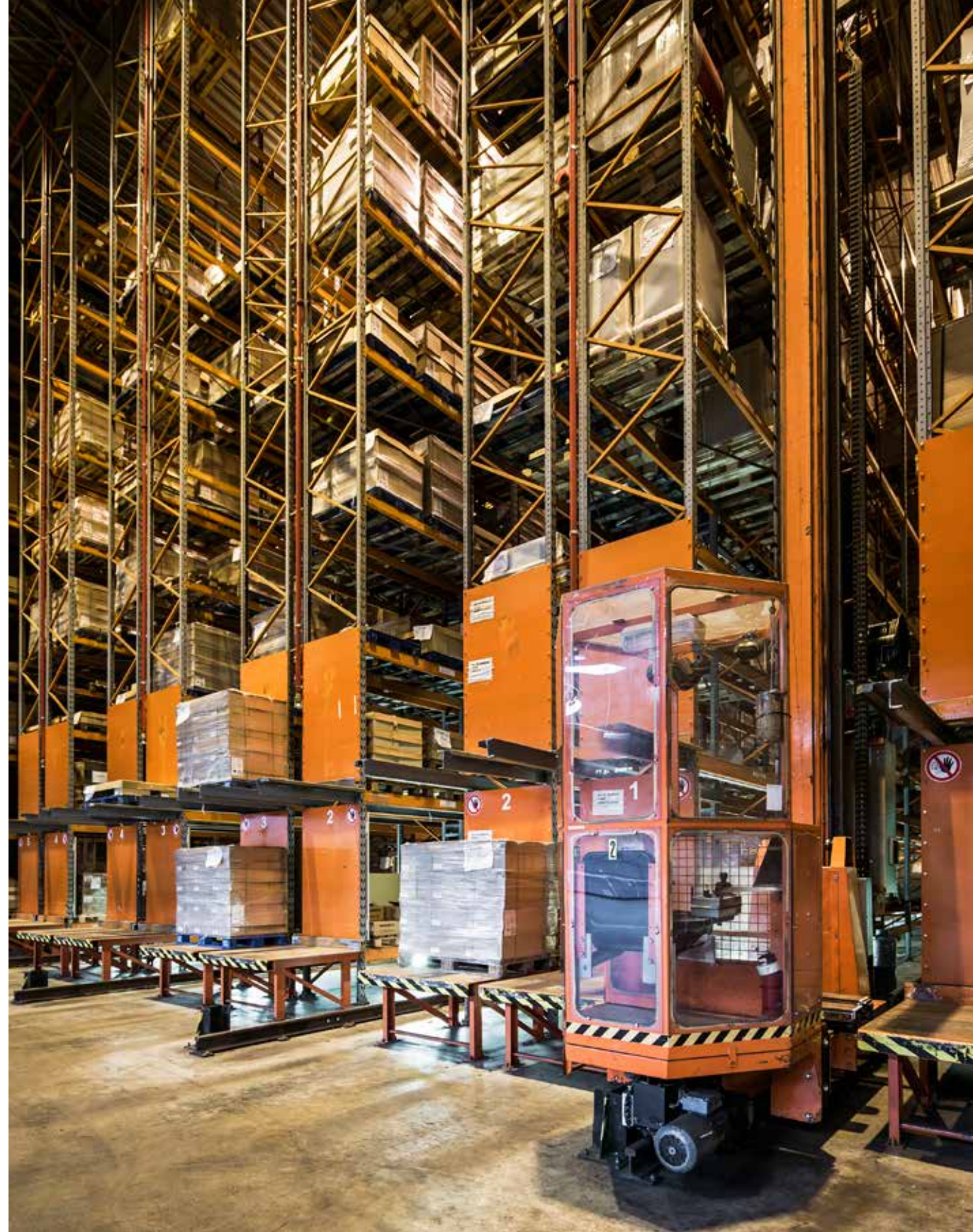
Met deze formulering moet worden erkend dat de Limburgse speerpunteneconomie eigenlijk het Vlaamse clusterbeleid “avant la lettre” is. In de sectoren van de logistiek, zorg-economie en fruit heeft de Limburgse clusterwerking reeds een solide basis.

Met het logistiek masterplan, het zogenaamde Doorbraakscenario, is de Limburgse logistieke ambitie in 2007 scherp gesteld. Met de erkenning van Genk als logistieke poort, de realisatie van subregionale logistieke clusters en de oprichting van het Logistiek Platform Limburg (LPL) zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet. LPL, actief onder de koepel van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg, fungeert als een overlegplatform tussen logistieke bedrijven, onderwijs en overheid en onderneemt gerichte acties om de concurrentiepositie van de Limburgse logistieke sector te versterken. Het bundelen van goederenstromen en modal shift, het afstemmen van de provinciale arbeidsmarkt op de noden van de logistieke sector en grensoverschrijdende samenwerking voor investeringspromotie zijn de voornaamste actielijnen van het LPL.

Naast acties ter bevordering van de instroom van nieuwe logistieke medewerkers is ook een uniek concept van poolwerking - werkgevers werken samen om werknemers te delen zodat piekperiodes kunnen worden opgevangen en duurzame tewerkstelling kan worden gegarandeerd - uitgewerkt. Dit concept zal volgend jaar voor de functie van vrachtwagenchauffeurs worden uitgetest.

Limburg heeft, mede dankzij de realisaties van de voorbije jaren en het ondernemerschap van de logistieke actoren, voldoende economisch potentieel en draagvlak opgebouwd voor de verdere uitbouw van gespecialiseerde en slimme logistiek. Met het project Smart Logistics Limburg ondersteunt LPL, samen met UHasselt en PXL, de introductie van innovatieve logistieke concepten voor supply chain thinking, efficiëntieverbetering in warehousing activiteiten, horizontale samenwerking, ICT-technologie, modal shift...

Sinds de goedkeuring van het actieplan van prof. Piet Stinissen zijn dankzij volgehouden investeringen en het bundelen van krachten de Limburgse life sciences en innovatieve healthcare in een snel tempo ontwikkeld. De versterking van de onderzoeksportfolio van de Limburgse kennisinstellingen creëren een sterk eco-systeem in de provincie Limburg. Hierbij denken we in het bijzonder aan het universitair onderzoeksinstituut Biomed, innovatief klinisch onderzoek via het Limburg Clinical Research Program, performante opleidingen op bachelor en master niveau, een sterke netwerking van de Triple Helix-actoren in LifeTechLimburg, de beschikbaarheid van

risico-kapitaal van de Limburgse Investeringsmaatschappij, innovatief ondernemerschap in de healthcare... Met de life sciencesincubator BIOville I en II is een performant infrastructureel kader voor start-ups en spin-offs gerealiseerd. In deze incubator worden jonge ondernemingen inhoudelijk en logistiek ondersteund.

De voorbije jaren heeft Limburg zich ingeschreven in de Vlaamse beleidsopties van “Flanders Care” en is ook sterk geïnvesteerd in de realisatie van een Limburgse zorgcommunity. De verzelfstandiging van de platformwerking van LTL om meer economische valorisatie te realiseren en het voortzetten van de werking inzake instroom en promotie van zorgberoepen van POM Limburg passen hierin. Innovatieve arbeidsorganisatie, de participatie aan de proeftuin Careville met het project Jobtime (combinatie van deeltijdse banen tot fulltime tewerkstelling), promotie van technische zorgberoepen (Techniek in de zorg), deelname aan de Vlaamse promotionele actie “Dag van de Zorg” en de organisatie van provinciale overlegtafels zijn hier enkele concrete acties.

De voorbije jaren is geen kans onverlet gelaten om Pcfruit verder uit te bouwen tot hét onderzoeks- en kenniscentrum voor de fruitteelt, zowel op het vlak van toegepast wetenschappelijk onderzoek, collectieve en individuele dienstverlening aan telers, contractonderzoek voor bedrijven... De meerwaarde van Pcfruit, m.n. het behoud en de versterking van het concurrentieel vermogen van de fruitsector via innovatie op diverse terreinen, zoals rassen, teelt- en productieomstandigheden, krijgt in binnen- en buitenland grote erkenning. Naast de specifieke onderzoeksprojecten voor de teelt van hard en zacht fruit zoekt Pcfruit voortdurend naar opportuniteiten om de fruitsector met de academische wereld en technologie-bedrijven (ICT, robotisatie, voedselverwerking...) te verbinden. Pcfruit speelt dus duidelijk een katalyserende rol naar vernieuwing en innovatie in de fruitsector.

In het kader van SALK zijn 1 miljoen euro Vlaamse middelen en 1,5 miljoen euro provinciale subsidies vrijgemaakt voor 3 belangrijke projecten. Een eerste project heeft betrekking op de uitbreiding van de exportmogelijkheden van het Limburgs fruit door de afbakening van bacterievuurvrije zones. De provincie Limburg neemt de kosten voor de afbakening van deze zones volledig op zich. In 2014 is reeds 53 ha afgebakend en voor de volgende jaren is de afbakening van minstens 450 ha gepland. Een ander belangrijk project richt zich op innovatiestimulering door robotisatie en mechanisatie en op valorisatie van alternatieve stromen van fruit, wat zowel in het hoogwaardig segment als voor het industriefruit een meerwaarde kan zijn. Een laatste SALK project dat van start is gegaan is de uitbouw van het Kennis- en Onderzoekscentrum Wijnbouw dat volledig in Pcfruit geïntegreerd wordt.

Met de ingebruikname van de nieuwe test- en kantoorinfrastructuur komt volgend jaar de werking van Flanders Bike Valley als innovatief Limburgs bedrijfsinnovatienetwerk op kruissnelheid. Flanders Bike Valley is een nieuw onderzoeks- en testcentrum voor de Limburgse en Vlaamse ondernemingen actief in de fietsindustrie. Flanders Bike Valley wordt een nieuwe schakel in het bestaande netwerk van Limburgse innovatieknooppunten en incubatoren,

naast Bioville op de Universitaire Campus voor life sciences, de Corda-incubator voor ICT op de voormalige Philipssite, C-Mine Crib voor de creatieve economie te Winterslag, de clean tech-incubator op Greenville te Houthalen-Helchteren, IncubaTHOR voor smart energy en de geplande mode-incubator vervolledigen de lijst.

3 WE STIMULEREN INNOVATIEF EN INTERNATIONAAL ONDERNEMERSCHAP

De conclusie van de SALK-expertengroep is helder: de Limburgse economie mist innovatiekracht en ondernemerschap en de Limburgse bedrijven zijn onvoldoende exportgericht. In SALK zijn daarom diverse projecten opgenomen om het Limburgs innovatief en internationaal ondernemerschap te stimuleren.

Een sleutelrol wordt hierbij opgenomen door het projectvoorstel “Ondernemerschap 2.0” dat de voorbije maanden in een nauwe samenwerking tussen het Ondernemersplatform Limburg en de provincie Limburg is voorbereid. In dit project wordt het Limburgs ondernemerschap versterkt door een parallele werking op twee sporen: de transformatie van de mature sectoren (maak, bouw, land- en tuinbouw) door een strategische sectorgerichte transformatiewerking en een ondernemersgedreven clusterwerking (medtech/biotech, smart energy, cleantech, logistiek, vrijetijdseconomie...) door betere afstemming in de triple helix en betere ondernemersgerichte ondersteuning van start-ups (ICT, creatieve economie). Hiervoor wordt in een projectperiode van drie jaar met een projectbudget van bijna 8 miljoen euro een actieprogramma in een matrix-structuur uitgevoerd:

Horizontaal:

- bevordering van de internationalisering van Limburgse bedrijven door exportstimulering
- valorisatie van onbenut economisch potentieel inzake ondernemerschap en groei
- ondernemersgedreven clusterwerking
- professionalisering van start-ups en innovatieve starters in hun initiële groeifase.

Verticaal:

- transformatie van de bouwsector tot een sterke, toekomstgerichte en duurzame sector
- versterking van de transfer en implementatie van het onderzoek van Flanders' Make
- versterking van agro-ondernemerschap
- inzet op gespecialiseerde logistiek
- economische valorisatie in de thematische clusters clean tech, medtech/biotech en vrijetijdseconomie.

Het project is ingediend in het nieuwe EFRO-programma 2014-2020 en in het bijzonder in de beschikbare Europese SALK-enveloppe van GTI-Limburg. Het past immers volledig in de V²O-strategie (Versterk, Ontwikkel en Versnel) van SALK. Uniek is de krachtenbundeling van de Limburgse economische sectoren. Onder leiding van het Ondernemersplatform Limburg en een prioritair co-promotorschap van de provincie Limburg participeren de Limburgse werkgeversorganisaties (Voka-Kamer van Koophandel Limburg, VKW-Limburg, Unizo Limburg en Boerenbond), de sectororganisaties Agoria en de Confederatie Bouw Limburg, UHasselt, LRM, NV Greenville aan dit projectvoorstel.

Voor de verbetering van het innovatief en internationaal ondernemerschap wordt ook de accountwerking van vzw Innovatiecentrum Limburg met 5 à 6 VTE uitgebreid en wordt de werking van LocateInLimburg versterkt. Gestart als een feitelijk overlegplatform en later ingebed in de LRM-werking is in 2014 de Limburgse acquisitiestrategie in de vzw LocateInLimburg verzelfstandigd. LocateInLimburg voert de Limburgse acquisitiestrategie gericht op buitenlandse investeerders uit. Uit de FIT-cijfers blijkt dat in de provincie Limburg in 2014 slechts 19 buitenlandse investeringsprojecten met een jobcreatie van 276 VTE's werden gerealiseerd. In totaal zijn er in de rest van Vlaanderen 165 buitenlandse investeringsprojecten genoteerd. Vanaf 2016 wordt de werking van LocateInLimburg in een hogere versnelling gebracht. Bij de organisatie van Europese en overzeese road-shows en investeringsseminaries, het bezoek aan buitenlandse beurzen en de begeleiding van buitenlandse investeerders bij bezoeken aan sites wordt gefocust op drie sleutelsectoren: smart logistics, health & care en sustainable industries. Vanaf 2016 voorziet de provincie Limburg een financiële bijdrage voor de cofinanciering van het SALK-project, ingediend in de GTI-Limburg.

De stimulering van creatief ondernemerschap is ook de finaliteit van de IDE-werking. In drie sectoren, maak, zorg en mode & accessoires, worden in partnerschap met de steden Hasselt en Genk en de Limburgse kennisinstellingen (UHasselt, PXL en UCLL) nieuwe bedrijfsgerichte projecten ontwikkeld om de creatieve expertise van Limburgs talent te verbinden met het Limburgse bedrijfsleven. Dit moet leiden tot nieuwe producten die op de markt kunnen worden geïntroduceerd.

Op het vlak van ondernemerschapseducatie is de provincie structurele partner van het project “mini-ondernemingen” van Vlajo, van het Q-stageproject van Voka-Kamer van Koophandel Limburg en van JCI Limburg voor de organisatie van de JCI-award en het succesvolle project “18-28”.

Om het ondernemerschap in de detailhandel te stimuleren zal de provincie Limburg een nog sterkere ondersteunende en dienstverlenende rol ten aanzien van de lokale besturen vervullen. De Limburgse detailhandel staat voor 17 500 handelspanden en vertegenwoordigt meer dan 10 000 zelfstandige ondernemers en 17 000 jobs. Omwille van dit economisch belang is het evident dat met enige omzichtigheid dient te worden omgegaan met uitbreidingsvragen. Aansluitend op de interprovinciale studie detailhandel is een gespecialiseerd instrument voor

marktruimteberekening, de retailsonar, ontwikkeld. Op vraag van de gemeenten en ten behoeve van ruimtelijke planningsprocessen worden deze marktruimteberekeningen aangeboden. Om de lokale beleidsplannen en –acties te onderbouwen krijgen de Limburgse gemeenten ook volgend jaar gratis toegang tot Locatus. Met studiedagen, workshops en inhoudelijke netwerkmomenten worden de lokale besturen ondersteund in kennis over voor de detailhandel relevante thema's zoals e-commerce, innovatie in de detailhandel (o.m. designinnovatie), leegstandbestrijding, winkelbeleving... De voorbije 15 jaar konden de gemeenten ook rekenen op een provinciale ondersteuning voor de realisatie van een kernversterkend beleid. Meer dan 1 miljoen euro provinciale subsidies zijn toegekend. De Vlaamse overheid heeft de laatste jaren een sterker Vlaamse subsidie-instrumentarium, gefinancierd met generieke Vlaamse en Europese middelen, uitgewerkt. De gemeenten opteren, omwille van de grootte van het subsidiebedrag, eerder voor deze Vlaamse subsidiemogelijkheden. In het kader van de projectenoproep “detailhandel”, gelanceerd in het kader van het Vlaams EFRO-programma 2014-2020, hebben 9 Limburgse gemeenten een projectaanvraag ingediend: Beringen, Genk, Hasselt, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Leopoldsburg, Maaseik en Tongeren.

4 ONZE ARBEIDSMARKT VERSTERKEN

Eind september 2015 telde Limburg 34 224 werkzoekenden. De Limburgse werkloosheidsgraad bedraagt 8,52 % tegenover een werkloosheidsgraad in Vlaanderen van 7,93 %. Deze algemene cijfers verbergen echter opvallende verschillen naar doelgroepen en naar subregio's en gemeenten:

- de daling van de Limburgse jeugdwerkloosheid volgt de Vlaamse evolutie, doch de daling is in Limburg opmerkelijk sterker: - 11 % (juni 2014-juni 2015)
- de werkloosheid van 50-plussers is opvallend gestegen: + 23 % tussen juni 2014-2015
- hogere werkloosheidsgraad in Midden-Limburg (9,8 %) en Maasland (10,5 %) dan het Limburgse gemiddelde met de gemeenten Genk (13,7%) en Maasmechelen (13,4 %) als opvallende uitschieters.

Uit een recente analyse blijkt dat de beroepsaspiraties van de geregistreerde werkzoekenden niet matchen met de ontvangen vacatures en met de evolutie van de economische sectoren. Veel werkzoekenden prefereren een tewerkstelling in economische sectoren die in termen van werkgelegenheid de laatste jaren een terugval kennen. In het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen de provincie Limburg en VDAB Limburg worden daarom nieuwe acties voorbereid die, aanvullend op de reguliere regierol van de VDAB, de matching van vraag en aanbod verbeteren. Hierbij wordt conform het nieuwe Vlaamse doelgroepenbeleid de focus gelegd op jongeren, 50-plussers en allochtonen. Tevens worden nieuwe initiatieven in partnerschap met de lokale besturen uitgewerkt. De beschikbare ESF-middelen in de GTI Limburg dienen hiervoor versneld te worden ingezet. Om de spanningsindicator van het Maasland terug te dringen moet

het vacature-aanbod grensoverschrijdend worden uitgebreid. De oprichting van een Grensoverschrijdend Informatiepunt (GIP) met als opdracht informatieverstrekking en bemiddeling past hierin.

In de ondersteuning van de sociale economie heeft de provincie een lange traditie. De Droomjobfabriek en de hefboomprojecten in het kader van de Limburgovereenkomst (park-rangers, onderhoudsploegen fietsroutenetwerk, enclavewerking in de rusthuizen, woonzorgteams, de uitbouw van de Limburgse fietspunten, het distributienetwerk voor hoeve- en streekproducten...) zijn belangrijke realisaties uit het verleden. Met de hervorming van het Vlaams subsidiekader is ook de rol van de provincies gewijzigd in een eerder flankerend beleid afgestemd op de Vlaamse beleidslijnen. De provinciale ondersteuning van de sociale economie blijft nodig gelet op de verdringingseffecten op de arbeidsmarkt en op de grotere concurrentiestrijd bij opdrachttoekenningen.

Met het provinciaal subsidiefonds worden subsidiemogelijkheden gecreëerd voor projecten rond schaalvergroting om zo te kunnen voldoen aan de decretale normen en voor een sterke marktwerking van de sociale economie-ondernemingen. Bovendien wordt een beperkte investeringssteun voorzien. Daarnaast wordt, in overleg met In|C, het Vlaamse collectief ondersteuningsorgaan voor de sector sociale economie, een intensief innovatieprogramma met een collectieve sessie en maatgerichte trajecten aangeboden. Hiervoor wordt samengewerkt met in|Cetera en het Limburgs Innovatiecentrum. Tot slot wordt een traject gestart voor de eventuele oprichting van een Limburgse koepelstructuur, naar analogie met 4Werk in West-Vlaanderen.

BELEIDSDOMEIN: **Europa**

Voor de versterking van het economisch weefsel en voor talrijke projecten ter verbetering van de sociale cohesie zijn de voorbije drie decennia bijna 600 miljoen euro Europese subsidies ingezet en meer dan 2 000 projecten gerealiseerd. De beschikbare Europese subsidies zijn sinds de programmaperiode 2000-2006 en in het bijzonder tijdens de programmaperiode 2007-2014 – en dit volledig in de lijn van de Europese Lissabonstrategie – ingezet als een belangrijke hefboom voor de Limburgse transitie van een productie- naar een innovatiegedreven economie. De zogenaamde “mature” sectoren werden ondersteund door het innovatief vermogen van de bestaande ondernemingen te versterken en door de realisatie van een performant omgevingskader met o.m. goed uitgeruste bedrijventerreinen en gespecialiseerde thematische incubatoren. Nieuwe economische groei- en toekomstsectoren zijn met strategische projectontwikkeling en –realisaties versneld tot ontwikkeling gebracht. Alle projectrealisaties zijn overzichtelijk gebundeld op de webpagina Europa@Limburg van limburg.be.

Op 1 januari 2014 is de nieuwe programmaperiode 2014-2020 gestart en voor alle Europese programma's geldt nog meer dan voorheen de Europese verplichting om de beschikbare Europese subsidies in te zetten voor de versterking van de economische competitiviteit. In alle voor Limburg relevante Europese programma's – EFRO-Vlaanderen 2014-2020 en de Interreg-programma's van de Euregio Maas-Rijn en van de Grensregio Vlaanderen-Nederland – ligt de inhoudelijke en financiële focus op “innovatie” en op “de versterking van het ondernemerschap”.

Om het hefboomkarakter van de Europese subsidies ten volle te benutten blijft de Provincie inzetten op een ondersteunend en dienstverlenend beleid door het bieden van provinciale cofinanciering aan projecten, passend in de provinciale economische beleidsvisie, en door gespecialiseerde begeleiding door het provinciaal EFRO-contactpunt en de provinciale Interreg-projectmanagers. Vanuit de rol van het Vlaams-provinciaal partnerschap en van het medebeheer wordt de communicatie-opdracht gecontinueerd. Hierbij wordt eerder op promotie van de programma-resultaten dan op werving van projecten en projectpartners ingezet. In de beschikbaarheid van provinciale cofinanciering bekleedt Limburg, in vergelijking met de andere provincies, de koppositie. Als hefboom voor de Limburgse projectontwikkeling is op de provinciale financiële meerjarenplanning een significant cofinancieringsfonds van 33,15 miljoen euro ingeschreven (ter vergelijking: in de programmaperiode 2007-2013 werd 14 miljoen euro provinciale cofinanciering toegekend):

- 12,25 miljoen euro voor de SALK-projecten van de GTI Limburg-luik EFRO
- 1 miljoen euro voor de SALK-projecten van de GTI-Limburg-luik ESF
- 9,725 miljoen euro voor het generieke EFRO-programma
- 9,15 miljoen euro voor de Interreg-programma's EMR en GVN
- 1,025 miljoen euro voor de andere Europese programma's.

1 EFRO-VLAANDEREN 2014-2020

Het nieuwe EFRO-programma – beter gekend als het doelstelling 2-programma – is op 15 december 2014 door de Europese Commissie goedgekeurd. Naast een generiek gedeelte met een programmabudget van 130 miljoen euro geeft het programma ook uitvoering aan de 10 SALK-projecten die in de GTI-Limburg (Geïntegreerde Territoriale Investerings) vervat zijn. Binnen het EFRO-programma is 43,3 miljoen euro voor de GTI-Limburg gereserveerd en hiervan is, bij de eerste oproeplanciering van 24 juni 2015, 33 miljoen euro EFRO open verklaard. 6 projectvoorstellen met een globaal projectbudget van 90 miljoen euro zijn ingediend: Flanders' Make, T2-campus, Energyville, LocateinLimburg, Innovatiecentrum en Ondernemerschap 2.0 met Ondernemersplatform als promotor. Mits tijdige goedkeuring kunnen deze projecten op 1 januari 2016 effectief van start gaan. Voor de Construction Academy dienen de technische knelpunten nog verder te worden uitgeklaard. Voor de projecten van iMinds en de versterking van het toeristisch ondernemerschap wordt later een projectoproep verwacht. De GTI-Limburg is hiermee sterk van start gegaan. Voor de andere GTI's van het programma, m.n. de Kempen en West-Vlaanderen, moet nog een beleidsmatig referentiekader worden uitgewerkt, vooraleer concrete projectoproepen kunnen worden gelanceerd.

Met het provinciaal contactpunt blijft de provincie Limburgse promotoren begeleiden en ondersteunen in de projectvoorbereiding om zo een significant aandeel van de generieke EFRO-middelen in Limburgse projectrealisaties om te zetten.

2 SAMENWERKINGSPROGRAMMA INTERREG EUREGIO MAAS-RIJN (EMR) 2014-2020

Het samenwerkingsprogramma van de Euregio Maas-Rijn 2014-2020 wordt momenteel in functie van de inhoudelijke en technische screening van de Europese Commissie herwerkt. De goedkeuring van het programma wordt begin volgend jaar verwacht. Het EFRO-budget bedraagt 96 miljoen euro en met een maximaal subsidiepercentage van 50 % genereert het programma een Euregionaal investeringsbudget van minstens 192 miljoen euro. 106 miljoen euro hiervan is gereserveerd voor de grensoverschrijdende uitbouw en versterking van de innovatieslagkracht en marktpositie van de ondernemingen en in het bijzonder van de kmo's. Onder voorbehoud van de goedkeuring van het samenwerkingsprogramma is in juni reeds een projectoproep gelanceerd. 23 projectschetsen met een investeringsbudget van 76 miljoen euro en een EFRO-subsidievraag van 38 miljoen euro zijn ingediend. In 19 voorstellen participeren Limburgse actoren. Indien alle projecten worden goedgekeurd wordt een EFRO-subsidie van 6,3 miljoen euro in onze provincie ingezet.

3 **SAMENWERKINGSPROGRAMMA INTERREG GRENSREGIO VLAANDEREN-NEDERLAND (GVN) 2014-2020**

Het samenwerkingsprogramma van de Grensregio Vlaanderen-Nederland, met een record-EFRO-bedrag van 152,5 miljoen euro, is op 17 december 2014 door de Europese Commissie goedgekeurd. Door het multiplicatoreffect wordt een programmabudget van 305 miljoen euro gegenereerd, zodat in de Grensregio in de nieuwe programmaperiode opnieuw een krachtige impuls aan de grensoverschrijdende samenwerking kan worden gegeven. 40 % van het budget of 122 miljoen euro is gereserveerd voor projecten die passen in de grensoverschrijdende slimme economische groei. Sinds de goedkeuring van het samenwerkingsprogramma van de Grensregio Vlaanderen-Nederland zijn reeds twee projectoproepen gelanceerd. Voor de eerste projectoproep zijn meer dan 100 projectconcepten ingediend. Hiervan zijn 21 concepten verder uitgewerkt in een projectaanvraag. In 13 projecten is er een Limburgse deelname aan het projectpartnerschap. Bij de tweede projectoproep, afgesloten begin oktober, zijn 53 projectconcepten ingediend.

De verdere ondersteuning van de Limburgse partners in grensoverschrijdende projecten moet resulteren in een voldoende groot aandeel van de beschikbare EFRO-enveloppe. Hierbij wordt gestreefd naar 13,5 miljoen euro EFRO-subsidies.

4 **STICHTING EUREGIO MAAS-RIJN**

De langetermijnvisie EMR2020, uitgewerkt tijdens het Limburgs voorzitterschap van de Stichting Euregio Maas-Rijn (2010-2012), vormt nog steeds de basis voor de operationele werking van het oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverband in Europa. In april 2016 neemt het Zweckverband Regio Aken de voorzittershamer van de Duitstalige Gemeenschap over. De meerwaarde van het provinciaal partnerschap ligt in het grensoverschrijdend overleg en de afstemming van grensoverschrijdende item's binnen thema's zoals arbeidsmobiliteit (o.m. wederzijdse diploma-erkenning en erkenning van beroepservaring aanvullend op het accreditatieverdrag, kennis van buurtalen, oprichting van Grensinformatiepunten, Eures, ...), veiligheid (i.s.m. NeBeDeAgPol, EMRIC), gezondheidszorg, economie en innovatie... Omdat voortaan de provincie Nederlands Limburg als beheersautoriteit voor het nieuwe Interreg-programma optreedt, zal de Stichting meer dan voorheen de rol van projectinitiator kunnen opnemen en zich als trinationaal platform voor projectontwikkeling kunnen profileren.

5 **EUROPE DIRECT**

De provincie Limburg heeft een sterke traditie met het Europe Direct informatiecentrum als "front office" voor alle Limburgers op zoek naar informatie over Europese aangelegenheden zoals het Europees beleid, de programma's en de instellingen van de Europese Unie. Via het gericht doorsturen van Europese beleidsontwikkelingen en subsidiemogelijkheden, de aanmaak en verspreiding van publicaties en een digitale nieuwsbrief wordt de Europese informatie proactief verspreid. Om de burgers te sensibiliseren en te informeren over de Europese actualiteit worden lezingen of debatten met gastsprekers georganiseerd. De Provincie is ook structurele partner voor de organisatie van een publieksevenement naar aanleiding van de Europese feestdag. Met o.m. de recent vernieuwde onderwijspakketten en een internetzoektocht blijft Europe Direct zich sterk op het onderwijs richten. Door de organisatie van navorming en voorlichtingssessies worden zowel docenten als studenten geïnformeerd over het EU beleid.